

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2021 - 2171

Svar på spørgsmål fra Karina Adsbøl (DF) stillet den 1. marts 2021.

Doknr.
399786

Spørgsmål nr. 383:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan processen for en klagesag indenfor det kommunale tilsyn foregår fra start til slut?

Dato
25-03-2021

Spørgsmålet stilles som opfølgning på samråd den 25. februar 2021, jf. SOU alm. del – samrådsspørgsmål M.”

Svar:

Som oplyst i mit samtidige svar på SOU alm. del spørgsmål 379 varetages tilsynet med kommuner og regioner af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som øverste tilsynsmyndighed.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra Ankestyrelsen, der oplyser følgende:

”Rejsning af en tilsynssag

Efter § 48 a i lov om kommunernes styrelse beslutter Ankestyrelsen selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. En henvendelse til Ankestyrelsen er således hverken en nødvendig eller en tilstrækkelig forudsætning for, at Ankestyrelsen kan rejse en tilsynssag. Bestemmelsen blev ændret med virkning fra den 1. april 2017.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at Ankestyrelsen ved vurderingen af, hvorvidt der som følge af en henvendelse, omtale i pressen eller lignende er anledning til at rejse en sag som led i det kommunale tilsyn, i hvert tilfælde vil skulle foretage en vurdering af, hvorvidt sagen er generelt egnet til at understøtte det kommunale tilsyns overordnede formål og funktion, dvs. vurdere, om det har væsentlig betydning, at Ankestyrelsen som statens tilsyn med kommuner og regioner tager sagen op til behandling.

I forarbejderne til lovændringen er det anført, hvilke forhold tilsynet skal have særligt fokus på ved vurderingen af, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. Det fremgår således af de specielle bemærkninger til den ændrede § 48 a, at det forudsættes, at tilsynet i sin udvælgelse af sager – ud over de lovbestemte godkendelsesbeføjelser – har særligt fokus på, om en sag rejser spørgsmål om følgende:

- kommunal- og myndighedsfuldmagt
- styrelseslovgivning
- kommunale eller regionale afgørelser om aktindsigt efter offentlighedsloven

- sager om manglende efterlevelse af rekurs- eller sektortilsynsmyndigheders afgørelser, den såkaldte fagedfunktion
- henvendelser fra en anden forvaltningsmyndighed om overholdelse af lovgivningen inden for den myndigheds ansvarsområde, der har oversendt henvendelsen.

På de andre sagsområder, som hovedsageligt omfatter tilsyn med sektorlovgivningen (f.eks. miljøområdet og socialområdet) og forvaltningsret (f.eks. tavshedspligt, notatpligt og klagevejledning), skal Ankestyrelsen foretage en samlet vurdering af, om sagen generelt er egnet til at understøtte det kommunale tilsyns overordnede formål og funktion.

I vurderingen af, hvorvidt en sag generelt er egnet til at understøtte det kommunale tilsyns formål og funktion, vil det bl.a. kunne inddrages, om en sag må skønnes at have principiel eller generel betydning eller alvorlig karakter for kommuner og/eller regioner som helhed.

Ifølge lovforarbejderne vil det være op til Ankestyrelsens praksis at fastlægge den nærmere afgrænsning af, hvornår der er anledning til at tage en sag op til behandling. Dette vil være en skønsmæssig vurdering, og Ankestyrelsen har vide rammer for at vurdere, om der er anledning til at tage en sag op.

Tilsynet gør brug af relevante data og viden fra Ankestyrelsens klagesagskontorer med henblik på at være proaktive og rejse relevante tilsynssager på socialområdet, beskæftigelsesområdet og børneområdet. Ankestyrelsen systematiserer data fra klagesagsbehandlingen for at identificere sagsområder, hvor der kan være udfordringer eller variationer i sagsbehandlingen i kommunerne. Ankestyrelsen kombinerer disse data med styrelsens faglige viden og overvejer på den baggrund, om der kan være anledning til at rejse en tilsynssag.

Ankestyrelsen får desuden viden om mulige tilsynssager ved

- henvendelser fra borgere, interesseorganisationer, foreninger m.fl., som tyder på systemfejl eller generel forkert forståelse af lovgivningen
- medierne
- politikerne - f.eks. når folketingspolitikere stiller spørgsmål om lovligheden af kommuner og regioners afgørelser samt kommuners overholdelse af den generelle tilsynsforpligtelse
- dialog med relevante sektormyndigheder, der gør Ankestyrelsen opmærksom på forhold, som kan give anledning til at rejse en tilsynssag.

Ankestyrelsen får adskillige henvendelser, der ikke fører til en sag. Det gælder f.eks., hvis kommunen selv har rettet op på det ulovlige forhold, eller der ikke er grundlag for at antage, at kommunen havde handlet ulovligt. Det kan også være, at Ankestyrelsen ikke har kompetence til at behandle sagen. I de tilfælde afviser Ankestyrelsen at rejse en sag uden at kontakte kommunen eller regionen først.

I andre tilfælde beder Ankestyrelsen kommunen eller regionen om en udtalelse. Høringen skal afklare, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. Det var f.eks. tilfæl-

det, da Ankestyrelsen i december 2020 modtog en anonym henvendelse om, at en chef i Guldborgsund Kommune havde bedt medarbejdere i en afdeling for familie og forebyggelse om at finde besparelser i konkrete sager. Ankestyrelsen sendte en høring til byrådet, hvori Ankestyrelsen bl.a. bad byrådet redegøre for, hvordan det sikres, at borgerne får den hjælp, de har ret til efter lovgivningen, herunder at der ikke træffes ulovlige afgørelser over for borgerne.

Når Ankestyrelsen har fået de nødvendige oplysninger, beslutter vi, om vi vil rejse en tilsynssag og afgive en udtalelse. I en vejledende udtalelse står der, om en kommunalbestyrelse eller et regionsråd har tilsidesat lovgivningen. I en vejledende udtalelse står der også, hvordan Ankestyrelsen eventuelt vil følge op på sagen. Det kan f.eks. være i form af, at Ankestyrelsen beder kommunalbestyrelsen eller regionsrådet om at oplyse, hvad Ankestyrelsens udtalelse giver anledning til. Der kan i enkelte tilfælde være grund til at pålægge kommunen eller regionen sanktioner.”

Jeg kan oplyse om Indenrigs- og Boligministeriets kompetence som øverste tilsynsmyndighed, at ministeriet efter kommunestyrelseslovens § 53, stk. 1, af egen drift kan tage spørgsmål om lovligheden af kommunale og regionale dispositioner eller undladelser, som Ankestyrelsen har udtalt sig om som tilsynsmyndighed, op til behandling, når ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter. Ministeriet kan under samme betingelser tage Ankestyrelsens dispositioner eller undladelser som led i udøvelsen af tilsynet, op til behandling, jf. kommunestyrelseslovens § 53 a, stk. 1.

Herudover kan Ankestyrelsens afgørelser om anvendelse af sanktioner efter kommunestyrelseslovens § 52, stk. 1, påklages til Indenrigs- og Boligministeriet. Ministeriet kan videre af egen drift tage Ankestyrelsens afgørelser om anvendelse eller undladelse af anvendelse af sanktioner op til behandling, når ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter, jf. kommunestyrelseslovens § 52, stk. 3.

Med venlig hilsen
Kaare Dybvad Bek